

BRASLA. BRASLAS SENLEJA

Klinšu atsegumi

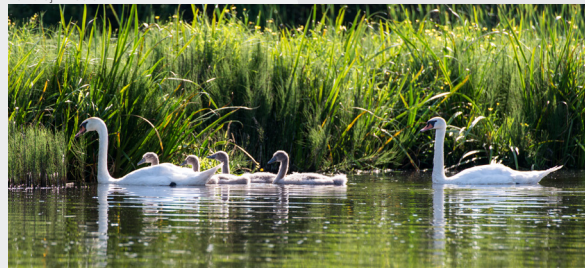

Laivotāji Braslā

Foto: Baltic Pictures

Laivotāji Braslā

Gulbju ģimene

i Maršruts. Kaut arī Braslu var pieskaitīt pie "mazo" upju kategorijas, minētajā maršruta posmā nav daudz mazajām Latvijas upēm tik raksturīgo dabas radīto laivotāju šķēršļu – koku aizgāzumu, saskalojumu un bebru nedarbu. Lielākais šķērslis ir Braslas ūdenskrātuves aizsprosts. Tam laivas var apnest pa labo pusi. Respektējam zivjaudzētavas apkārtnē izvietotos informējošos uzrakstus, jo šeit ir privāttipašums, tomēr pirms brauciena iepazīstamies ar savām kā ūdenstūristu tiesībām brīvi pārvietoties tauvas joslā. Upes posmā lejpus HES aizsprosta līdz ietekai Gaujā ir vērā ņemama straume un straujtecis. Augstākā ūdens līmenī sēres, akmeņi un salas ir zem ūdens, bet zemā tie atsevišķās vietās var traucēt pārvietošanos pa upi un ir jābūt gataviem uz kādu brīdi izkāpt no laivas un to pastumt. Braucienā pa Braslu daudzveidīgāku padara daudzie smilšakmens atsegumi. Maršruts ietilpst Gaujas Nacionālajā parkā.

☀️ Garums. ~ 25 km (Brasla) + 15 km (Gauja).

🕒 Ilgums. Brasla 5–6 h, Gauja 3–4 h atkarībā no braucēju motivācijas sasniegt galamērķi.

📅 Ieteicamais laiks. Ieteicamais – no aprīļa līdz septembrim, taču Braslu var laivot no pavasara paliem līdz par vēlam rudenim.

🚣 Grūtības pakāpe. Mazūdens periodā – viegla. Lielos palos – vidēja.

📏 Upes kritums. Visā Braslas posmā – 16,7 m, vidējais – 2,0 m/km.

📍 Sākuma punkts 57.35417, 24.95441 Straupe, Kajociema ceļš pār Braslu. Alternatīva – Inčukalna–Valkas autoceļš (A3) tilts. Augšpus tilta (kreisajā krastā) ir autostāvlaukums ar informācijas stendu, kur var novietot spēkratus un sagatavoties braucienam.

📍 Beigu punkts 57.24576, 24.93038 (ieteka Gaujā). Tā kā pie Braslas ietekas nav iespējams laivu transports, brauciens jāturpina pa Gauju līdz Siguldai (vēl 15 km) vai arī jāpaliek kādā no Gaujas ūdenstūristu apmetnēm.

🚣 Laivas. Kanoē, kajaki, piepūšamās laivas u.c.

📏 Attālums no Rīgas. 55 km

🚗 Transports. Nepieciešams pavadošais transports, kas nogādā laivas un braucējus gan maršruta sākumpunktā,

gan galapunktā. Parasti laivu nomas sniedz šo servisu.

⚠️ Der zināt! Jūs atrodaties īpaši aizsargājamā dabas teritorijā – Gaujas Nacionālajā parkā! Aicinām jūs saudzēt un cienīt dabas un cilvēku radītās vērtības! Jebkāda veida smilšakmens atsegumu un ar tiem saistīto biotopu bojāšana – zīmēšana, alu atrakšana, pārvietošanās pa atsegumu virsmu, to veģetācijas bojājumi u.c. – ir ne tikai neatgriezenisks pāri nodarījums dabai, bet arī administratīvi sodāma rīcība. Braslas iežu atsegumi ir aizsargājami ģeoloģiski dabas pieminekļi. Katrs pats ir atbildīgs par drošību maršruta veikšanas laikā. Posmā no Straupes līdz A3 ceļam ir piecas nakšņošanas vietas. Glābšanas dienesti: 112.

⚠️ Iesakām! Maršrutu var sākt arī Rozulā, šajā gadījumā jāreķinās, ka tas būs 2 dienu maršruts, plānojot nakšņošanu brīvdienā mājā "Vējiņi".

📱 Enter Gauja mobilā lietotne

GooglePlay

AppStore

SERVISS

i | Pārgaujas Tūrisma informācijas punkts
Pārgaujas nov., Straupes pag., Stalbe, "Ezeriņi", 26620422,
turisms@pargaujasnovads.lv, www.pargaujasnovads.lv

🚣 | Atpūtas bāze, šaušanas sporta klubs "Mārkulīči"
Pārgaujas nov., Straupes pag., "Āvaiši", 29363936,
markulici@markulici.lv, www.markulici.lv

🏠 | Brīvdienu māja "Vējiņi"
Pārgaujas nov., Straupes pag., "Vējiņi", 29354189,
pazemesezeri@gmail.com, www.pazemesezeri.lv
(arī kempings "Paegli")

APSKATES OBJEKTI

1 | Lielstraupes pils

2 | Vējiņu pazemes ezeri 57.34275, 24.90657

"Vējiņu" māju tuvākajā apkaimē izskalošanas jeb sufozijas procesu rezultātā izveidojušies pazemes tukšumi. Tad, kad virs pazemes tukšuma iegrūst pārsedzošie iežu slāņi, veidojas sufozijas kritene. Vienā no tām atrodas Ezerāla. Aiz dziļās, šahtveidīgās alas ieejas atrodas pirmais, bet mazliet tālāk – otrs pazemes "ezers". Mazliet tālāk – pie Braslas atrodas 42 m garā Upes ala. Abas alas atklāja 1984. gadā.

3 | Braslas senleja

Gaujas labā krasta pietekas Braslas senleja sākas pie Straupes un beidzas pie upes ietekas Gaujā. Upes posmā no Straupes līdz Braslas ūdenskrātuvei senlejas dziļums ir līdz 15 m, bet no ūdenskrātuves līdz ietekai Gaujā (mazskarts posms) līdz pat 30 m dziļš un 300 m plats "kanjons". Dziļāko Braslas senlejas posmu pirms aptuveni 12 000 gadu veidojuši ledāja kušanas ūdeņi. Šis ir arī viens no skaistākajiem Latvijas upju posmiem, kur krāšņi atklājas Gaujas svītas sarkanīgie un dzeltenie smilšakmeņu atsegumi.

4 | Podnieku iezis 57.28948, 24.92158

Neliels smilšakmens atsegums Braslas senlejas labā pamatkrasta nogāzē, vecupes krastā, attālkā no Braslas ūdenskrātuves.

5 | Braslas ūdenskrātuve

6 | Aņītes Garais iezis 57.28924, 24.93287

Ap 400 m garš un līdz 7 m augsts smilšakmens atsegums Braslas ūdenskrātuves dienviddaļas kreisā krasta nogāzē. Daļa no tā atrodas zem ūdens līmeņa.

7 | Varšavu iezis 57.28819, 24.93005

Ap 90 m garš un 4–7 m augsts smilšakmens atsegums Braslas senlejas labā pamatkrasta nogāzē iepretim Braslas HES aizsprostam. Tas atrodas 20–50 m no ūdenskrātuves, tādēļ daļa no tā ir nosepta ar koku biezo lapotni.

8 | Krauļukalna iezis 57.28667, 24.93051

Iespaidīgs un ainavisks ap 400 m garš atsegums līdz 20 m augstā Braslas labā krasta nogāzē aiz Varšavu ieža, 150 m lejpus aizsprosta. Ziemā šeit veidojas ainavisks **leduskritums**.

9 | Aņītes Vidējais iezis 57.28653, 24.93617

Ap 100 m garš un līdz 10 m augsts smilšakmens atsegums Braslas senlejas kreisā pamatkrasta nogāzē (ne pie pašas upes) iepretim zivjaudzētavai. No labā krasta veģetācijas periodā un laivotājiem – segts acu skatienam.

10 | Braslas zivjaudzētava 57.28579, 24.93845

Audzē lašveidīgās zivis un nēģus, ar kuriem tiek papildinātas Latvijas savvaļas zivju populācijas.

Pievērs uzmanību! Braslas krastos var dzirdēt zaļā kauķīša dziesmu. Zaļais kauķītis ir Latvijā samērā reti sastopama suga, kas ligzdo upju ieleju stāvajos krastos.

11 | Jāņavārti 57.28457, 24.93795

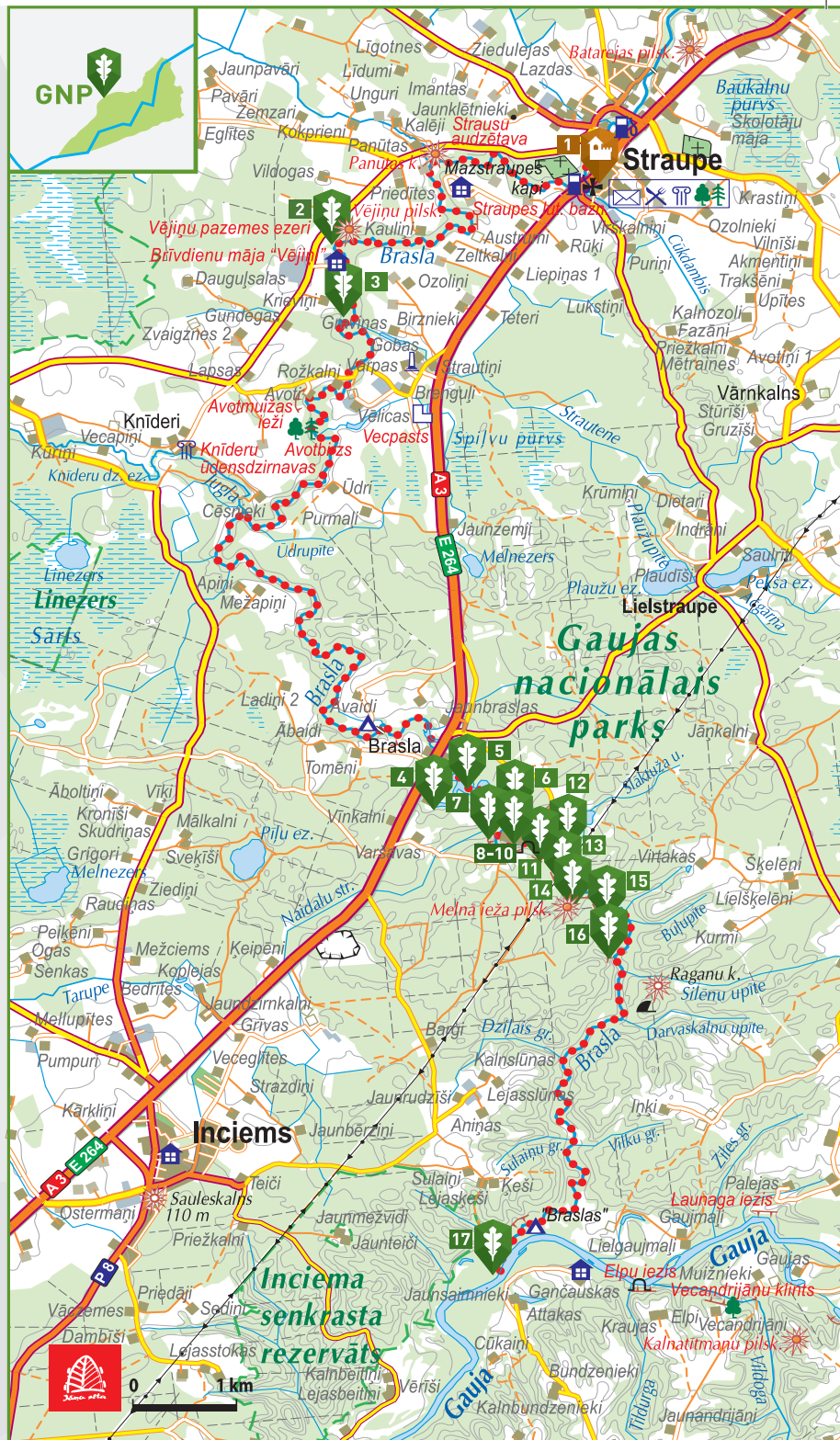
Ap 150 m gara un līdz 12 m augsta krauja Braslas labā pamatkrasta nogāzē ar divdaļīgu atsegumu. Kraujas augšdaļas atsegums vasarās lapotnes dēļ ir skatam slēpts. Te atrodas četras alas – **Trīs māsas** un **Pameita**, bet ziemās no strautiņa veidojas skaists dažus metrus augsts **Sarkanais leduskritums**. Atrodas iepretim Braslas zivjaudzētavai.

12 | Aņītes Augstais iezis 57.28519, 24.94157

Ap 200 m garš un līdz 35 m augsts atsegums (ar krauju) Braslas kreisajā pamatkrasta nogāzē aiz zivjaudzētavas. No laivas veģetācijas un zemā skatu punkta dēļ to var arī nepamanīt.

13 | Slūņu iezis 57.28252, 24.94048

Ap 170 m garš atsegums līdz 30 m augstā upes labajā krasta ielokā zem augstsprieguma līnijas. Viens no iespaidīgākajiem un ainaviskākajiem Braslas ielejas atsegumiem. Tajā vērojami aktīvi erozijas procesi un noslīdeņi.

14 | Melnais iezis 57.28102, 24.94353

Ap 180 m garš un līdz 12 m augsts smilšakmens atsegums, kas savu nosaukumu, iespējams, ieguvis no kērpja – melnās cistokolejas, kas daļēji sedz tā virsmu. Iezi saposmo sānu gravas, kā rezultātā izveidojušies atsevišķi smilšakmens izciļņi. Tā piekābē – nelielas alas. Virs Melnā ieža atrodas **Melnā ieža pilskalns**. Braslas otrā krastā slejas **Baltais iezis**.

15 | Virtakas iezis (arī Sarkanais iezis) 57.279224, 24.947715

Līdz 15 m augsts smilšakmens atsegums ap 300 m garā upes senlejas labā krasta nogāzes posmā. Tā piekābē izveidojusies 2,5 m augsta, nišveidīga **ala**. Upes otrā

krastā atrodas **Zirņu iezis**.

16 | Buļu iezis 57.2756, 24.94901

Ap 110 m gara un līdz 30 m augsta krauja ar smilšakmens atsegumu tās piekābē, ko vidusdaļā pāršķēlusi nišveidīgā Lielā Buļu ala. Atsegumā ir izveidojušās vēl divas Buļu alas un Adamaita ala. Šis ir viens no skaistākajiem Braslas atsegumiem.

17 | Gaujas senleja

Viena no iespaidīgākajām Baltijas reljefa formām. Gaujas senlejas sākums atrodas pie Abula ietekas Gaujā, bet tās beigu daļa – pie Murjāņiem. Gaujas senleja maksimālo dziļumu (85 m) sasniedz pie Siguldas. Viena no galvenajām Gaujas un to pieteku krastu dabas un ainaviskām vērtībām un tūristu piesaistēm ir devona perioda smilšakmens atsegumi.